

Μεγαλύτερο «κούρεμα» στην ατζέντα

Ο Βενιζέλος επιβεβαίωσε ότι επανεξετάζονται οι όροι εφαρμογής της απόφασης της 21ης Ιουλίου και ότι αναζητείται «βιώσιμη» λύση

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Σε διαδικασία επανεξέτασης των όρων συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στο νέο πακέτο στήριξης της Ελλάδας (PSI) βρίσκεται αυτή τη στιγμή η Ευρωζώνη. Αν και δεν θέλησε να υπεισέλθει σε λεπτομέρειες, ο υπουργός Οικονομικών, κ. Ευ. Βενιζέλος, υποστήριξε χθες πως «εξετάζονται οι όροι εφαρμογής της απόφασης» για το PSI και παραδέχθηκε ότι αυτή τη στιγμή αναζητείται «βιώσιμη» και «μόνιμη» λύση για την αντιμετώπιση της ελληνικής κρίσης. Μια μέρα μετά την πολύωρη συνεδρίαση του Eurogroup, ο κ. Βενιζέλος έδωσε χθες το στίγμα ότι η Ευρωζώνη προσπαθεί να δώσει λύσεις στα προβλήματα της Ελλάδας. Και δήλωσε ότι σε κάθε περίπτωση η Ε.Ε. και η Ευρωζώνη, παρά τα προβλήματα που έχουν, «πάντα αποφασίζουν προς το καλύτερο» και όχι προς το χειρότερο.

Στο θέμα αναφέρθηκε προχθές αργά το βράδυ και ο επικεφαλής του Eurogroup κ. Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ, ο οποίος δήλωσε ότι επανεξετάζεται το μέγεθος της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στο δεύτερο πακέτο στήριξης της Ελλάδας. «Σε ό,τι αφορά το PSI» ανέφερε ο κ. Γιουνκέρ «πρέπει να λάβουμε υπόψη το

γεγονός ότι ζήσαμε αλλαγές από τότε που λάβαμε τις αποφάσεις της 21ης Ιουλίου, επομένως εξετάζουμε τεχνικές αναθεωρήσεις».

Οι δηλώσεις αυτές δείχνουν ότι η Ευρωζώνη μελετάει τις αλλαγές που μπορεί να κάνει στο PSI. Αλλαγές, που έχουν να κάνουν με το ύψος του «κούρεματος» των ομολόγων που θα ανταλλάγουν. Από τις αποφάσεις του Ιουλίου

Θα είναι μέρος της νέας βοήθειας προς την Ελλάδα και η πρώτη δόση της θα αποτελεί την 6η του πρώτου πακέτου.

προκύπτει ότι το «κούρεμα» αυτό θα είναι της τάξης του 10% (οι ζημιές για τις τράπεζες σε καθαρή τρέχουσα αξία θα φτάσουν το 21%). Ωστόσο, κάποιοι υποστηρίζουν, κυρίως στη Γερμανία, ότι απαιτείται πιο δραστικό κούρεμα της τάξης του 50%. Κάτι τέτοιο όμως δεν θα μπορούσε να γίνει σε εθελοντική βάση, γεγονός που θα οδηγούσε σε καθαρή χρεοκοπία.

Ο κ. Βενιζέλος υποστήριξε ότι είναι ξεκάθαρο πως δεν γίνεται «καμία συζήτηση για default (χρεοκοπία) της Ελλάδας».

Δεν γίνεται «καμία συζήτηση για χρεοκοπία της Ελλάδας», τόνισε ο κ. Ευ. Βενιζέλος.

Ενα εναλλακτικό σχέδιο που συζητείται είναι ένα πιο «ενισχυμένο» PSI (PSI+). Δηλαδή, μέσα στο υφιστάμενο εθελοντικό πλαίσιο να υπάρξει μεγαλύτερο «κούρεμα». Ο ISDA (αρμόδιος φορέας για το εάν «πυροδοτούνται» τα CDS) ανέφερε χθες πως μια επαναδιαπραγμάτευση του ύψους των ζημιών που θα υποστεί ο ιδιωτικός τομέας στο πλαίσιο του PSI δεν συνιστά πιστωτικό γεγονός. Το μεγαλύτερο κούρεμα θα είναι μέρος του νέου πακέτου βοήθειας προς την Ελλάδα και η πρώτη δόση του θα είναι η πολυαναμενόμενη 6η του παλαιού πακέτου.

Ο κ. Βενιζέλος δήλωσε ότι η αξιολόγηση της τρώικας δεν θα αποτελέσει τη βάση για την έκτη δόση των 8 δισ. ευρώ, αλλά και «τη βάση για το νέο χρηματοδοτικό πρόγραμμα της Ελλάδας σύμφωνα με τις αποφάσεις της 21ης Ιουλίου». Μάλιστα, σημείωσε πως το ζητούμενο δεν είναι η εκταμίευση της επόμενης δόσης, αλλά «να διαμορφωθούν οι προϋποθέσεις για το νέο πρόγραμμα μέχρι το 2014 που θα δίνει ριζική απάντηση στα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και θα πείσει τις αγορές». Σε κάθε περίπτωση, πάντως, οι αποφάσεις θα ληφθούν εφόσον έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος της τρώικας και έχει κατατεθεί στο Eurogroup η

έκθεσή της. Αυτό προβλέπεται να γίνει προς τα τέλη του Οκτωβρίου, καθώς οι πληροφορίες αναφέρουν ότι αυτή τη στιγμή η τρώικα δεν έχει γράψει ούτε μία λέξη από την έκθεσή της.

Πέρα από αυτά, φαίνεται πως η Ευρωζώνη έχει την πρόθεση να προστατέψει την Ελλάδα και τον εαυτό της. Ο κ. Βενιζέλος ανέφερε χθες ότι στα συμπεράσματα του Eurogroup της Δευτέρας περιλαμβάνεται η απόλυτη προστασία του τραπεζικού συστήματος της Ευρωζώνης και της Ελλάδας. Είναι πολύ πιθανό να υπάρξει κάποια ενίσχυση του υφιστάμενου ευρωπαϊκού μηχανισμού στήριξης (EFSF) προς την κατεύθυνση αυτή.

Ωστόσο, για να γίνουν όλα αυτά με ομαλό τρόπο θα πρέπει η Ελλάδα να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να έχουν ψηφιστεί όλα τα μέτρα μέχρι τα τέλη Οκτωβρίου, να έχουν προχωρήσει οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις (άνοιγμα των κλειστών επαγγελματιών, αλλαγές στα εργασιακά, περικοπές σε σειρά κοινωνικών επιδομάτων, αλλαγή της Δημόσιας Διοίκησης, επιτάχυνση απονομής Δικαιοσύνης κ.λπ.) και να έχει κλείσει η αναθεώρηση του μεσοπρόθεσμου προγράμματος (λήψη νέων μέτρων 6 δισ. ευρώ για 2013-2014).

Δύο αντίθετες τάσεις στους κόλπους του Eurogroup

Του απεσταλμένου μας στο ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ

Εν μέσω έντονων αντιθέσεων η Ευρωζώνη φαίνεται ότι επιταχύνει τις διαδικασίες για την επιβολή μεγαλύτερης αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους απ' ό,τι είχε συμφωνηθεί μόλις τον περασμένο Ιούλιο. Παράλληλα, εντείνεται και η προσπάθεια προκειμένου να λειτουργήσει στις αρχές Νοεμβρίου το ενισχυμένο Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF), το οποίο ευελπιστούν ότι θα μπορούσε να στηρίξει τράπεζες και ευάλωτα κράτη-μέλη την επαύριο ενδεχόμενης αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους.

Χθες ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε

Η Γερμανία υποστηρίζει απομείωση του ελληνικού χρέους κατά 40% - 50%, ενώ Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία φοβούνται τις επιπτώσεις.

αναφέρθηκε ανοικτά στο ενδεχόμενο μεγαλύτερου «κούρεματος» του ελληνικού χρέους, επιβεβαιώνοντας όσα είπε ο πρόεδρος του Eurogroup Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ τα ξημερώματα της Τρίτης. «Το Eurogroup θα πρέπει να εξετάσει εάν ισχύουν ακόμα οι προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες έγινε η συμφωνία της 21ης Ιουλίου. Μπορεί να μην ισχύουν πλέον και να πρέπει να προσαρμοστούμε... Οι υπουργοί θα πρέπει να ζυνίσουν τα υπέρ και τα κατά μία πλούτερη περικοπή χρέους για τους δανειστές της Ελλάδας», είπε συγκεκριμένα.

Σε ανάλυση μήκος κύματος, ο Σουηδός υπουργός Οικονομικών κ. Αντερς Μπอร์ก δήλωσε πως «είναι προφανές ότι το ελληνικό δημόσιο χρέος βρίσκεται σε πολύ, πολύ υψηλό επίπεδο και κάτι πρέπει να γίνει».

Η γερμανική θέση για «κούρεμα» κατά 40% - 50% υποστηρίζεται από τουλάχιστον έξι ακόμη κράτη-μέλη. Στο αντίπαλο στρα-

τόπεδο βρίσκονται χώρες όπως η Γαλλία, η Ιταλία, η Ισπανία και η Διεθνής Ενωση Τραπεζών (IIF), που φοβούνται τις επιπτώσεις που θα είχε μια μεγάλη αναδιάρθρωση χρέους στις τράπεζες και τα επιτόκια δανεισμού τους. Φαίνεται να υποστηρίζουν ότι το χρηματοδοτικό κενό που προκύπτει θα πρέπει να καλυφθεί κατά κύριο λόγο από τους Έλληνες φορολογουμένους.

Την ίδια στιγμή, ο κ. Γιουνκέρ δήλωσε ότι περιμένει να ολοκληρωθούν έως το τέλος του Οκτωβρίου οι διαπραγματεύσεις μεταξύ κρατών-μελών για τον τρόπο με τον οποίο θα ενισχυθεί, το πιθανότερο μέσω «μόχλευσης», η δύναμη του EFSF. Ωστόσο, απέκλεισε το ενδεχόμενο να αυξηθούν οι διαθέσιμες εγγυήσεις του Ταμείου πέρα από τα 440 δισ. ευρώ. Σε αυτό το πλαίσιο η σύνδεση κορυφής της Ευρωζώνης στις 18 Οκτωβρίου αναμένεται να κρίνει σε μεγάλο βαθμό ολόκληρο το δεύτερο πακέτο διάσωσης της ελληνικής οικονομίας που βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στη συμμετοχή των ιδιωτών επενδυτών και τις ελληνικές αποκρατικοποιήσεις.

Σχέδιο Ρέσλερ

Η Γερμανίδα καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ επανέλαβε πάντως, χθες, ότι «η αλληλεγγύη στην Ευρωζώνη κοστίζει στη Γερμανία φθηνότερα από όσο το να πορευθεί μόνη της». Πρόσθεσε ακόμη ότι η Ευρώπη πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρεμβεί, όταν οι χώρες-μέλη της δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες.

Σύμφωνα εξάλλου με τη Frankfurter Allgemeine, ο Γερμανός υπουργός Οικονομίας κ. Ρέσλερ, ενόψει της επίσκεψής του στην Αθήνα, έχει ετοιμο σχέδιο «ελεγχόμενης χρεοκοπίας» της Ελλάδας, που προβλέπει περιορισμό των κυριαρχικών της δικαιωμάτων σε περίπτωση που δεν καταφέρει να εξυπηρετήσει το χρέος της. Το σχετικό διαδικασία θα δρομολογήσει ανεξάρτητο σώμα, το οποίο θα αναλάβει, αλλά και θα εποπτεύει τις διαπραγματεύσεις ανάμεσα στη χρεωμένη χώρα και στους πιστωτές της. Προσοπτικά, αυτό το σώμα θα μπορούσε να εξελιχθεί σε ένα είδος ευρωπαϊκού νομισματικού ταμείου και να διαδεχθεί τον μόνιμο μηχανισμό ESM.

σταθεροποίηση της κατάστασης στην οικονομία και ουσιαστική βελτίωση των συνθηκών.

Αν επιβεβαιωθούν οι εκτιμήσεις για την εφαρμογή απομείωσης (haircut) της τάξης του 50% στην ονομαστική αξία των ομολόγων, τότε οι ελληνικές τράπεζες θα υποστούν περαιτέρω απομείωση 27 δισ. ευρώ, με αποτέλεσμα τον αφανισμό του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων του τραπεζικού συστήματος. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) θα απαιτήσει άμεσα αυξήσεις κεφαλαίων από τις τράπεζες και σε περίπτωση που αποτύχουν να αντιτάξουν τα απαραίτητα κεφάλαια, το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) θα αποφασίσει το ύψος της καταφυγής.

Ο πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου και πρόεδρος του Eurogroup Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ και ο επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Ζαν-Κλοντ Τρισέ, στο περιθώριο της πρόσφατης συνεδρίασης του Eurogroup.

Ο Βέλγος υπουργός Οικονομικών κ. Ντιντιέ Ρέιντερς με τον Γερμανό ομολόγο του Βόλφγκανγκ Σόιμπλε.

Τυχόν μεγαλύτερο «κούρεμα» θα σημαίνει απώλειες για τους μετόχους και όχι για τους καταθέτες.

Δεδομένων, του ύψους των κεφαλαίων που θα απαιτηθούν στην ανακεφαλαιοποίηση και της εξαιρετικά δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας, αναλυτές εκτιμούν ότι θα είναι πολύ δύσκολο οι τράπεζες να αποφύγουν την προσφυγή στο ΤΧΣ. Αυτό θα γίνει με την έκδοση νέων κοινών μετοχών, τις οποίες θα αποκτήσει το ταμείο. Οι νέες μετοχές θα εκδοθούν με πολύ μεγάλη έκπτωση (discount)

από την τρέχουσα, περιορίζοντας δραστικά το ποσοστό συμμετοχής των σημερινών μετόχων των τραπεζών. Αν οι παλαιοί μέτοχοι των τραπεζών δεν κατορθώσουν να συγκεντρώσουν τα απαραίτητα κεφάλαια, τότε το ταμείο, έχοντας εξαντλήσει την τράπεζα, θα προχωρήσει σε βάθος χρόνου στη διάθεση των μετοχών που ελέγχει σε νέους ενδιαφερόμενους.

Η ένταξη μιας τράπεζας στο ταμείο μπορεί να επιφέρει σοβαρές επιπτώσεις στους μετόχους, ωστόσο η ανακεφαλαιοποίηση του συστήματος θα είναι θετική και θα απαντήσει τις δύο μεγάλες ανησυχίες των ελλήνων: τα «τοξικά» ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου και την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου (η οποία θα προσ-

διοριστεί με τη διαγνωστική μελέτη που διεξάγει η BlackRock). Η ανακεφαλαιοποίηση θα αποκαταστήσει την υγεία της ελληνικής τραπεζικού συστήματος και, σε συνδυασμό με τις γενικότερες οικονομικές εξελίξεις, θα δημιουργούνταν οι προϋποθέσεις για το σταδιακό άνοιγμα της διατραπεζικής αγοράς προς τις ελληνικές τράπεζες. Σε ό,τι αφορά τους καταθέτες και τους δανειολήπτες μιας τράπεζας, η ένταξη της στο ταμείο δεν θα άλλαζε απολύτως τίποτα στην καθημερινότητά τους και σε καμία περίπτωση δεν θα απειλούνταν οι καταθέσεις ή θα διαγράφονταν δάνεια όπως ορισμένοι... ονειρεύονται.

Jpapadogiannis@kathimerini.gr

Ρευστότητα ως τα μέσα Νοεμβρίου

Ως τα μέσα Νοεμβρίου επαρκούν τα ταμειακά διαθέσιμα, σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομικών κ. Ευ. Βενιζέλο, ο οποίος ωστόσο δεν έδωσε λεπτομέρειες για το πώς επιτυγχάνεται αυτό. Η δήλωση είχε ως αποτέλεσμα να προκληθεί έντονη ανησυχία σε αγορές, αλλά και στους πολίτες, οι οποίοι φοβούνται ότι μπορεί να μην καταβληθούν μισθοί και συντάξεις. Σε κάθε περίπτωση, το υπουργείο Οικονομικών έχει ενημερώσει την τρώικα ότι τα ρευστά διαθέσιμα του κράτους φτάνουν έως τα μέσα Νοεμβρίου. Σύμφωνα με πληροφορίες, για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει:

- Είτε να γίνει χρήση των κεφαλαίων που υπάρχουν αυτήν τη στιγμή στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) και ανέρχονται σε περίπου 1,5 δισ. ευρώ. Ωστόσο, κάτι τέτοιο θα ήταν «αίτια πολέμου» για την τρώικα, που θεωρεί ότι τα κεφάλαια αυτά δεν πρέπει να «πειραχτούν» για κανένα λόγο.

- Είτε να γίνει μια καλύτερη διαχείριση των πληρωμών. Δηλαδή, αρμόδιοι παράγοντες αναφέρουν ότι θα μπορούσε να γίνει μεταφορά διαφόρων πληρωμών όπως επιχορηγήσεις προς φορείς, ασφαλιστικά ταμεία, τον ΟΑΕΔ κ.λπ. Στο πλαίσιο αυτό, κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει και έναν μερικό ετεροχρονισμό στην καταβολή κυρίως επιδομάτων ή ακόμα και μισθών ή συντάξεων.

Ενα αλλά «οίγουμε» είναι τα 849 εκατ. ευρώ από τις αποκρατικοποιήσεις (ανανέωση συμβάσεων με τον ΟΠΑΠ και υπογραφή νέων), που αναμένονται έως τα τέλη του μηνός στην καλύτερη περίπτωση. Παρά το ότι βάσει νόμου θα πρέπει να κατευθυνθούν αποκλειστικά στην εξυπηρέτηση του χρέους, ενδέχεται να γίνει μια λογιστική - ταμειακή διαχείρισή τους. Πάντως, ο κ. Βενιζέλος ήταν χθες κατηγορηματικά αρνητικός αναφορικά με τη μη καταβολή μισθών και συντάξεων στα τέλη Νοεμβρίου, ενώ υποστήριξε πως το Δημόσιο θα καλύψει όλες τις υποχρεώσεις του σε λίγες ομολόγους και απέναντι στους πολίτες που εξαρτώνται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Ωστόσο, έσπενε να συμπληρώσει ότι, για να υπάρξει κρατικός προϋπολογισμός, θα πρέπει όλοι να πληρώσουν τις υποχρεώσεις τους προς το κράτος.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΑΣ

Περίπλοκη συμφωνία για τις εγγυήσεις

Σε περίπλοκη συμφωνία για την παροχή εγγυήσεων προς τη Φινλανδία κατέληξαν, τα ξημερώματα της Τρίτης, οι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης, ξεπερνώντας ένα από τα εμπόδια που είχαν προκύψει σχετικά με το δεύτερο πακέτο διάσωσης της Ελλάδας. Τελικά, η φινλανδική κυβέρνηση θα λάβει τις εγγυήσεις που απαιτεί από τον περασμένο Απρίλιο το Κοινοβούλιο της χώρας, αλλά με μάλλον τοσοῦτο αντίτιμο. Φυσικά, η συμφωνία είναι ανοικτή για οποιαδήποτε άλλη χώρα το επιθυμεί, αλλά σύμφωνα με τον πρόεδρο του Eurogroup Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ, χθες, κανένα άλλο κράτος-μέλος δεν εξετάσθηκε την επιθυμία να λάβει εγγυήσεις.

Σύμφωνα με το σχέδιο που συνέταξε ο διευθυντής του προσωρινού Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF), Κλάους Ρέγκλινγκ, η φινλανδική κυβέρνηση θα πρέπει να καταβάλει σε μία δόση, αντί για πέντε που ισχύει για τα υπόλοιπα κράτη-μέλη, το κεφάλαιο που της αναλογεί για τον μόνιμο μηχανισμό βοήθειας (Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, ESM). Δεύτερον, η Φινλανδία παραρτίζεται από μεγάλο μέρος των εσόδων που της αναλογούν από τη λειτουργία του EFSF. Τρίτον, στην περίπτωση που θα πρέπει να καταβληθούν οι εγγυήσεις, αυτές θα γίνen μετά 15-30 χρόνια.

Ο τρόπος που θα καταβληθούν οι εγγυήσεις από την Ελλάδα προς τη Φινλανδία είναι αρκετά περίπλοκος. Σύμφωνα με τον κ. Ρέγκλινγκ, ελληνικά κρατικά ομόλογα ύψους 880 εκατ. ευρώ θα δοθούν σε τράπεζες, οι οποίες με τη σειρά τους θα τα δώσουν σε έναν ανεξάρτητο θεματοφύλακα. Ο θεματοφύλακας θα πουλήσει τα ελληνικά κρατικά ομόλογα και τα έσοδα θα τα επενδύσει σε ομόλογα της ανώτερης πιστοληπτικής αξιολόγησης, τα οποία τελικά θα δοθούν ως εγγυήσεις στη Φινλανδία. Με αυτόν τον περίπλοκο μηχανισμό, η Ευρωζώνη θα αποφυγή την ενεργοποίηση ρητρών που περιλαμβάνουν ορισμένα ελληνικά ομόλογα (ύψους 18 δισ. ευρώ), σύμφωνα με τις οποίες αν κάποιος τρίτος λάβει καλύτερη συμφωνία, τότε θεωρείται ότι η Ελλάδα αθέτησε τους όρους πληρωμής (χρεοκόπησε).

Η χώρα στην κόψη του ξυραφιού

Αγώνας δρόμου για την ψήφιση σειράς μέτρων, ενώ η δη δόση και η νέα βοήθεια βρίσκονται στον αέρα

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ

Στην κόψη του ξυραφιού μοιάζει να κινείται πλέον η χώρα, ενώ η κυβέρνηση καλείται μέσα στο επόμενο δεκαπενθήμερο να ψηφίσει και να εφαρμόσει από κοινού όλες τις τελευταίες αποφάσεις της που προκαλούν ήδη οξυτάτες αντιδράσεις: τις εργασιακές ε-ξοφλές, το ενιαίο μισθολόγιο και βαθμολόγιο, το άνοιγμα επαγγε-λμάτων (ταξί, φορτηγά και φαρμακεία), αλλά και τις νέες πε-ρικοπές σε συντάξεις, μηδέ ε-ξαιρουμένων των επικουρικών, ε-νώ έπεται στις αρχές Νοεμβρίου η ψήφιση του προϋπολογισμού. Και όλα τούτα πρέπει να συμ-βούν σε μια στιγμή που η αμφι-σβήτηση που δέχεται η κυβέρ-νση διευρύνεται και στο εξω-τερικό, κάτι που αποτυπώνεται εμπράκτως πλέον με τις διαρκείς αναβολές έγκρισης της έκτσης δόσης.

Εκτακτη σύσκεψη

Τα νέα αυτά δυσμενή δεδομέ-να θα είναι το αποκλειστικό α-ντικείμενο έκτακτης κυβερνητι-κής σύσκεψης, την οποία συ-γκληθεί αύριο ο πρωθυπουργός έ-χοντας ήδη ζητήσει από τους με-τέχοντες εισηγήσεις για το πώς θα πρέπει η κυβέρνηση να δια-χειριστεί πολιτικά, στο εξής, κά-θε πιθανή εξέλιξη. Σύσκεψη που αναμένεται με ιδιαίτερο ενδια-φέρον, πόσω μάλλον όταν επι-φυλάξεις για την αποτελεσματι-κότητα των κυβερνητικών απο-φάσεων και τις συνεχείς αξιώσεις της τρόικας διατυπώνονται πια δημοσίως ακόμη και από τους ι-δίους τους υπουργούς.

Είναι ενδεικτικό ότι χθες ο κ. Χάρης Καστανίδης παραδόχθη-κε ευθαρσώς (9,84, vima fm) ότι κάποια μέτρα που επιδιώκει να

Με βουλευτές του ΠΑΣΟΚ από τις περιφέρειες Δυτ. και Ανατ. Μακεδονίας και Θράκης συναντήθηκε χθες ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου.

Ενστάσεις για την τρόικα από Καστανίδη και Κατσέλη – Αύριο κυβερνητική επιτροπή για τους πολιτικούς χειρισμούς της κυβέρνησης.

επιβάλει η τρόικα απειλούν να «μειώσουν το βιοτικό επίπεδο του ελληνικού λαού σε πρωτόγονωρα επίπεδα για ευρωπαϊκή χώρα». Το πλέον απροσδόκητο, όμως, ήταν πως ο υπουργός Εσωτερικών κατήγγειλε ότι πίσω από τις πιέ-σεις των δανειστών μας βρίσκο-

νται «συγκεκριμένοι μη πολιτικοί παράγοντες της χώρας», υπονο-ώντας έτσι ότι η τρόικα εξυπη-ρετεί επιχειρηματικά συμφέροντα και όχι τα αντίστοιχα των εργα-ζομένων. Και βάσει αυτού του σκεπτικού ο κ. Καστανίδης ανα-ρωτήθηκε αν «έχουμε την ανά-γκη των δανειστών μας», καθώς, όπως είπε, ο ελληνικός λαός μπορεί και μόνος του να απο-φασίσει την ανεξάρτησή του α-πό τις δανειακές μας ανάγκες, φτάνει να γνωρίζει ότι όσα είναι τα έσοδά του πρέπει να είναι και τα έξοδά του και να επιλέξει ε-κείνος πλέον το χαμψίλωμα του βιοτικού του επιπέδου.

Αφορμή για την δήλωση Κα-στανίδη αποτέλεσαν οι πιέσεις

που δέχεται η κυβέρνηση από την τρόικα για την κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων εργα-σίας. «Θα ήταν άμετρη εξαθλίω-ση του πολιτικού μας συστήμα-τος εάν δεχόμασταν κάτι τέ-τοιο» είπε ο κ. Καστανίδης, ενώ και η κ. Λούκα Κατσέλη (real) ξε-καθάρισε ότι δεν προτίθεται να ψηφίσει «οποιαδήποτε ρύθμιση καταργεί βασικά εργασιακά δι-κακώματα». Η πρώην υπουργός, μάλιστα, απάντησε προειδοποι-ηση στην κυβέρνηση και για τις αποκρατικοποιήσεις, λέγοντας ότι «δεν νοείται να ξεπουληθεί η δημόσια περιουσία και κάποιοι να γίνουν πλούσιοι».

Το ίδιο θέμα μονοπώλους βέ-βαια τις συζητήσεις και στη Βου-

λή, ενώ ακόμη εντονότερες έγι-ναν οι φημολογίες ότι ένας α-ριθμός περίπου 15 βουλευτών ε-τοιμάζει κοινή επιστολή στον πρωθυπουργό, θέτοντας πια ευ-θώς ζητήμα νομιμοποίησης της κυβέρνησης.

Παραμένει άγνωστο αν η επι-στολή αυτή θα φτάσει στο Μα-ξίμου πριν διασφαλισθεί η έκτη δόση. Σε κάθε περίπτωση, μάλλον δεν είναι τυχαίο ότι αρκετοί υ-πουργοί δεν έκρυβαν χθες την έ-ντονη ανησυχία τους και για τις σημερινές συγκεντρώσεις και πορείες στο κέντρο της Αθήνας, πόσω μάλλον το ενδεχόμενο να προκληθούν επεισόδια εν μέσω των ούτως ή άλλων αβεβώνων -πια- πολιτικών εξελίξεων.

Ν.Δ.: «Ο κ. Σαμαράς δεν καταλαβαίνει από πιέσεις»

Τον ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ - ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ

«Ο Αντώνης Σαμαράς δεν καταλα-βαίνει από πιέσεις», δήλωσαν χθες ο εκπρόσωπος Τύπου της Ν.Δ. Γ. Μιχαλάκης και ο σύμβουλος του Δημ. Σταμάτης, αφιόνοντας σαφείς υπαινιγμούς εναντίον ΜΜΕ, τα ο-ποία «μπορεί να ενοχλούνται από τη στάση του αρχηγού της αξιω-ματικής αντιπολίτευσης». Η νέα αυτή γραμμή της Συγγρού ανα-πιτύχθηκε ένα εικοσιτετράωρο με-τά τη συνάντηση του γαλάζιου ε-πιτελείου με τους εκπροσώπους της τρόικας, οι οποίοι απέρριψαν ως ανέφικτο το μοντέλο της Ν.Δ. για την εφεδρεία. Εντάσσεται, δε, στη γενικότερη προσπάθεια που καταβάλλει το επιτελείο να ε-νισχύσει το ηγετικό - φιλολαϊκό προφίλ του κ. Σαμαρά, εμφανιζό-ντάς τον σε «τροχιά σύγκρου-σης», τόσο με τις επιταγές των δα-νειστών όσο και με τις πολιτικές ή άλλες δυνάμεις, εντός συνόρων, που προκρίνουν τη στάση της Ε.Ε. ως τη μόνη δυνατότητα διά-σωσης της Ελλάδας.

«Ο Αντ. Σαμαράς δεν καταλα-βαίνει από πιέσεις. Και βέβαια δεν ε-ξοφλάζεται και δεν ετεροπροσ-διορίζεται από δημοσιεύματα και κακόπιστα σχόλια. Και αυτή η στάση του μπορεί πράγματι να ε-νοχλεί πολλούς», δήλωσε ο κ. Μι-χαλάκης. ώρες μετά την τοποθέ-

Σε εκλογική εγρήγορση παραμένουν στη Συγγρού, καθώς θεωρούν ότι το πολιτικό κεφάλαιο της παρούσας κυβέρνησης εξαντλείται τάχιστα.

τηση του κ. Δημ. Σταμάτη, εκ των εμπιστών συνεργατών του κ. Σα-μαρά, ότι ο αρχηγός της Ν.Δ. δέ-χεται πιέσεις αρχικά για το Μνη-μόνιο, εν συνεχεία για το Μεσο-πρόθεσμο και, πλέον, για συγκυ-βέρνηση αλλά, όπως είπε, «δεν υ-

ποκύπτει». Σε υψηλούς τόνους ή-ταν και η απάντηση της Ν.Δ. στη σφοδρή επίθεση που εξαπέλυσε εκ νέου χθες ο κ. Ευ. Βενιζέλος στον κ. Σαμαρά, ότι γνωρίζει, πλέον αν μπορεί ή όχι να επανα-διαπραγματευτεί με την τρόικα.

Σε υψηλούς τόνους η απάντηση της αξιωματικής αντιπολίτευσης στη σφοδρή επίθεση του κ. Ευ. Βενιζέλου.

«Τώρα που το πρόγραμμα απο-τυχάνει, προσπαθούν να χρεώ-σουν την αποτυχία αυτή στον Αντ. Σαμαρά που διαφώνησε ε-ξαρχής κι έκανε το... λάθος να τους προειδοποιήσει γι' αυτό», ση-μείωσε, μεταξύ άλλων, ο κ. Μι-χαλάκης, προσθέτοντας ότι οι προσωπικές αποτυχίες του κ. Βε-νιζέλου δεν υπερκαλύπτονται ού-τε από την απίστευτη φλυαρία, ού-τε από τις ύβρεις του». Έκανε, δε, λόγο για Βατερλώ, μνημονεύοντας την παραδοχή του υπουργού Οι-κονομικών ότι όλοι οι στόχοι για φέτος έπεσαν έξω, ενώ ήδη ανα-θεωρούνται προς το χειρότερο ό-λοι οι στόχοι του 2012. Διευκρί-νισε, δε, εμμέσως πλην σαφώς ό-τι δεν έχει έρθει ακόμη η ώρα να επαναδιαπραγματευθεί η Ν.Δ. «Στις συναντήσεις της Ν.Δ. με την τρόικα δεν γίνονται διαπραγμα-τεύσεις. Διαπραγματεύουν κάνει η κυβέρνηση, αν και μάλλον δεν κά-νει τίποτα προς αυτή την κατεύ-θυνση», είπε. Η Ν.Δ. παρουσίασε, επιπλέον, αναλυτικά στοιχεία ε-κ της εξέλιξη των οικονομικών δει-

κτών, στα δύο έτη διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, με τους Χρ. Σταϊ-κούρα και Γ. Μιχαλάκη να κάνουν λόγο για «Βατερλώ». Παράλληλα, απέρριψαν κάθε σενάριο περιο-ρισμού των αμοιβών της Εθνικής Συλλογικής Συμβάσης Εργασίας, επαναφέροντας την πρόταση Σα-μαρά για αντίστοιχη μείωση των εργοδοτικών εισφορών προς τα Ταμεία.

Στη Ν.Δ. παραμένουν σε εκλο-γική εγρήγορση, εκτιμώντας ότι το πολιτικό κεφάλαιο της κυβέρ-νησης Παπανδρέου εξαντλείται με ταχύτατους ρυθμούς. Επιδιώκεται, δε, να διευρυνθεί το μέτωπο της αντιπαράθεσης και σε ζητήματα πέραν της οικονομικής πολιτικής, που εκ των πραγμάτων παραμένει στην αιχμή της γαλάζιας κριτικής. Ενδεικτική της τακτικής αυτής εί-ναι η ερώτηση που κατέθεσε, εκ νέου, χθες προς τον πρωθυπουρ-γό ο κ. Αντ. Σαμαράς με αντικεί-μενο την εγκληματικότητα και την ανασφάλεια των πολιτών, σε συν-δυασμό με τη ραγδαία αύξηση της παράνομης μετανάστευσης. Η ε-ρώτηση (είχε υποβληθεί αρχικώς τον περασμένο Μάιο) επικε-ντρώνεται σε δύο βασικά σημεία (μετανάστευση, ασφάλεια) επί των οποίων οικοδομείται το νέο πολιτικό στίγμα της, υπό τον κ. Σα-μαρά, Ν.Δ., όπως άλλωστε κατέστη σαφές και από την πρόσφατη ο-μιλία του στη Θεσσαλονίκη.

Μέσα Νοεμβρίου, η απόφαση επί προσφυγής ΠΓΔΜ

Της ΔΩΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Η ώρα της απόφασης του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χά-γης επί της προσφυγής της ΠΓΔΜ κατά της Ελλάδας, την οποία εγκალი για παραβίαση της Εγδιάρμεσης Συμφωνίας, με αφορμή την απόφαση της Αθήνας να αντιταχθεί στην προσχώρηση της γειτονικής χώρας στο ΝΑΤΟ, κατά τη Σύνοδο Κορυφής της Συμμαχίας στο Βουκουρέστι, τον Αρ-λιο του 2008, φαίνεται ότι πλησιάζει. Με καθυστέρηση με-ρικών εβδομάδων, καθώς η απόφαση αρχικά επρόκειτο να ανακοινωθεί μέσα στον Οκτώβριο, αναμένεται το δεύ-τερο δεκαπενθήμερο του Νοεμβρίου. Η εφημερίδα των Σκοπίων «Ντνέβνικ», αναφέρει σε δημοσίευσμά της ως η-μερομηνία τη 16η Νοεμβρίου, ωστόσο, πηγές του υ-πουργείου Εξωτερικών αναφέρουν ότι δεν υπάρχει συ-γκεκριμένη ημερομηνία, αλλά μια γενική πληροφορόρηση ότι η απόφαση θα ανακοινωθεί μετά τις 15 Νοεμβρίου.

Η ανακοίνωση της απόφασης, όπως εκτιμούν διπλω-ματικές πηγές, θα δρομολογήσει εξελίξεις και σίγουρα θα προκαλέσει εκ νέου κινητικότητα στο ζήτημα της ονο-μασίας, το οποίο έχει «βαλτώσει» εδώ και πολύ καιρό. Πι-νές του υπουργείου Εξω-τερικών εκτιμούν ότι σε

μεγάλο βαθμό η «απορθη-μία» της κυβέρνησης των Σκοπίων να εμφανιστεί διαλλακτική στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, κάτι που θα επέτρεπε στον ειδικό μεσολαβητή, Μάθιου Νίμης, να προ-χωρήσει τη διαδικασία και να φέρει μια νέα πρόταση, σχετίζεται με την εκκρε-μότητα της δικαστικής α-πόφασης. Διλαδή, τα Σκόπια αναμένουν την ετυμγορία του Διεθνούς Δικαστηρίου, ελπίζοντας σε μια απόφαση που θα τους δικαιώνει και θα τους δώσει μεγαλύτερη δια-πραγματευτική ισχύ, ενώ θα αποσυμφωρόρησει την πίεση που εισπράττουν για πιο διαλλακτική στάση.

Η «Ντνέβνικ» αναφέρει ότι η κυβέρνηση των Σκοπίων έχει ήδη εξεργαστεί τις κινήσεις της μετά την ανακοί-νωση της απόφασης: εάν αυτή είναι ισορροπημένη και κρατά αποστάσεις και από τις δύο πλευρές, τότε θα α-ξιοποιηθούν τα σημεία εκείνα που ευνοούν την ΠΓΔΜ σε διεθνή εκοκρατία ενημέρωσης. Εάν η απόφαση είναι θε-τική για τα Σκόπια, εάν, δηλαδή, το Δικαστήριο αποδε-χθεί παραβίαση της Ενδιάρμεσης Συμφωνίας από την Ελλά-δα, τότε η κυβέρνηση Γκρούεφσκι θα θέσει το ζήτημα στα Ηνωμένα Έθνη, ενώ θα ζητήσει να επαναξιολογηθεί η α-πόφαση του Βουκουρεστίου για την ένταξη της ΠΓΔΜ στο ΝΑΤΟ. Στην Αθήνα, διπλωματικές πηγές, με βάση την α-ξιολόγηση παρελθόντων αποφάσεων του Διεθνούς Δικα-στηρίου, εκτιμούν ότι η ετυμγορία θα είναι ισορροπη-μένη, με το Δικαστήριο να αποδέχεται μέρος των επι-χειρημάτων καθενιάς από τις δύο πλευρές.

Αισιοδοξία, υποπόνη, από τον Θ. Πάγκαλο

Αισιόδοξος, υπό προϋποθέσεις, για τις προοπτικές της οικονομίας το επόμενο έτος εμφανίστηκε ο αντιπρό-εδρος της κυβέρνησης, κ. Θεόδωρος Πάγκαλος, σε συ-νέντευξη που παραχώρησε στην εκπομπή «Νέοι Φά-κελοι» της τηλεόρασης του ΣΚΑΪ.

«Εγώ πιστεύω ότι αν υπάρξει στοιχειώδης συνειδη-ση της πραγματικότητας από την πλευρά της κοινής γνώ-μης και από την πλευρά των πολιτικών ηγεσιών, μπο-ρούμε να κλείσουμε αυτό τον χρόνο μέσα σε πολύ δυ-σάρεστες συνθήκες, έχοντας επιτύχει την παγίωση της μείωσης του ελλείμματος που έχει ήδη επιτευχθεί, δη-λαδή στο 8% και να έχουμε έναν προϋπο-λογισμό βάτο για το 2012 που θα είναι το έτος των πρω-τογενών πλεονασμάτων και αυτό θα είναι η καμπή, η οποία θα μας οδηγήσει στην άλλη πλευρά του λόφου, είναι αν θέλετε εκεί που ξεπερνάει και βγαίνουμε στο φως», ανέφερε, απαντώντας σε σχετική ερώτηση.

Ο κ. Θ. Πάγκαλος, αν και δήλωσε ότι ο ίδιος πιστεύ-ει ότι η χώρα χρειάζεται κυβέρνηση εθνικής συνεργα-σίας, πρόσθεσε ότι το θεωρεί εξαιρετικά δύσκολο.

Όσον αφορά το ενδεχόμενο να κλιμακωθούν οι α-ντιδράσεις μελών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ στην προοπτική λήψης επιπλέον μέτρων, ο α-ντιπρόεδρος της κυβέρνησης είπε ότι «Η Κοινοβουλευτική Ομάδα, κάθε φορά που χρειάστηκε να πει το "ναι" ή το "ναι", το έκανε» και ότι ο ίδιος πιστεύει ότι θα ε-κτε-ρείσει να το κάνει.

Ηπια η Κομισιόν έναντι της Τουρκίας

Στοιχεία καταγραφής ουδέτερων παρατηρητή, χωρίς διά-θεση υποβολής παρατηρήσεων ως προς τα σημεία που θα πρέπει να τύχουν βελτιώσεων, παρουσιάζει το φε-τινό προσχέδιο αξιολόγησης της ενταξιακής πορείας της Τουρκίας από την Κομισιόν. Στο προσχέδιο, που είδε χθες το φως της δημοσιότητας, δεν υπάρχει καμία α-ναφορά στις πρόσφατες ιδιαίτερα προκλητικές κινήσεις της Τουρκίας στην Ανατολική Μεσόγειο, μετά την έναρξη των γεωτρήσεων από την Κυπριακή Δημοκρατία. Δεν καταγράφεται, επίσης, η εκπνεφρομένη απειλή της Αγκυ-ρας για διακοπή των διαπραγματεύσεων, εάν δεν επι-λυθεί το Κυπριακό πριν από την ανάληψη της προ-έδρας της Ε.Ε. από την Κύπρο για το δεύτερο εξάμηνο του 2012. Οι αναφορές σε σχέση με την Κύπρο περιορίζονται σε επανάληψη, για μια ακόμη φορά, της μη εφαρμογής α-πό την Τουρκία του Πρωτοκόλλου της Αγκυρας και στην επισήμανση ότι «Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κατα-γράψει παραβιάσεις των χωρικών υδάτων και του ε-ναερίου χώρου».

Σε σχέση με την Ελλάδα, στην έκθεση γίνεται αναφορά στην προσπάθεια για βελτίωση των διμερών σχέσεων, κα-ταγράφεται μάλιστα και η επίσκεψη του πρωθυπουργού, κ. Γ. Παπανδρέου, στο Ερζέρουμ. Αναφέρεται ότι το casus belli εξακολουθεί να παραμένει σε ισχύ. Απουσιάζει, ό-μως, η προτροπή για άμεση άρση του, που είχε συμπε-ριληφθεί σε εκθέσεις στο παρελθόν. Διπλωματικές πηγές αναφέρουν ότι ως τις 12 Οκτωβρίου, που θα παρουσια-στεί το τελικό κείμενο, συνεχίζεται η προσπάθεια για βελ-τίωση των αναφορών που αφορούν Ελλάδα και Κύπρο.